

Sygn. akt I ACa 1501/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Nowicka de Poraj
Sędziowie:	SSA Maria Kus-Trybek SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Firmy Handlowej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko M. P. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Gospodarczego w Krakowie

z dnia 14 sierpnia 2013 r. sygn. akt IX GC 289/12

1. zmienia zaskarżony wyrok i nadaje mu brzmienie:

„I. uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 19 marca 2012 r. – sygn. akt IX GNc 145/12,

II. powództwo oddala,

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 8.691 zł (osiem tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych) tytułem kosztów procesu”;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 9.465 zł (dziewięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt : I ACa 1501/13

UZASADNIENIE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) „ w K. w pozwie skierowanym w postępowaniu nakazowym przeciwko M. P. (1) , domagała się zasądzenia kwoty 135 285, 33 złotego z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2012r oraz obciążenia pozwanego kosztami sporu.

Motywuując zgłoszone żądanie wskazała , że pozwany wystawił weksel in blanco , który miał zabezpieczać roszczenia jakie mogły powstać z racji współpracy handlowej stron. Ponieważ z tego tytułu powstało po stronie pozwanego wobec jej poprzedniczki prawnej zadłużenie , powódka wypełniła weksel na kwotę świadczenia głównego , obecnie dochodzonego pozwem , którego mimo wezwania ze strony wierzycielki pozwany dobrowolnie nie zaspokoił.

Nakazem zapłaty , wydanym w postępowaniu nakazowym, w dniu 19 marca 2012r Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił żądanie pozwu w całości , zasądając od pozwanego na rzecz powodowej spółki kwotę 135 285, 33 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2012r oraz sumę 5 309 złotych tytułem kosztów procesu.

W zarzutach od tego orzeczenia M. P. (2) , obejmując nimi całość wydanego nakazu, domagał się jego uchylecia i oddalenia powództwa oraz obciążenia przeciwnika procesowego kosztami postępowania.

W swoim stanowisku procesowym wskazał po pierwsze , że strona powodowa wypełniła weksel niezgodnie z treścią deklaracji wekslowej albowiem zgodnie z nią górna granicą odpowiedzialności wystawcy weksla była suma 10 000 złotych , która wynikała także z treści blankietów wekslowych podpisanych i wręczonych remitentowi.

Po wtóre wskazał , odwołując się do stosunku podstawowego , że roszczenie jakie wobec z niego wynika , a którego zabezpieczeniem spełnienia był weksel, uległo przedawnieniu, a porozumienie wekslowe nie uprawniało powódki do objęcia sumą wekslową tego rodzaju roszczeń. Po trzecie twierdził , że dokument ten został przez wierzyciela wadliwie wypełniony dlatego , że , przed jego dokonaniem powódka nie przedstawiła pozwanemu wyliczenia sumy na którą weksel ten wypełniła, ani też dokumentów na podstawie których mógłby on dokonać weryfikacji jej poprawności.

Odpowiadając na zarzuty strona powodowa wskazywała , że umowy franchisingu i agencyjna zawarte przez strony zarówno w 2004 r jak i 2006r , spełnienie zobowiązań z których miał zabezpieczać weksel wystawiony przez M. P. (1) nie zawierał ilościowych ograniczeń dotyczących zakresu jego odpowiedzialności. Ograniczenia takie nie wynikały w szczególności z treści deklaracji wekslowej.

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2013r Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w dniu 19 marca 2012r.

Sąd I instancji ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

Poprzednik prawny strony powodowej Firma Handlowa (...) pod(...), - I. , G., K. , spółka jawna w K. zawarła z pozwanym w roku 2004 umowę fanchisingu na podstawie której M. P. (1) miał nabywać od spółki towary handlowe celem ich dalszej odsprzedaży w ramach prowadzonej przez siebie firmy handlowej pod nazwą (...). Jako formę zabezpieczenia realizacji przyszłych zobowiązań wynikających z niej , pozwany wystawił weksel własny in blanco. Pozwany wręczył wówczas remitentowi trzy blankiety wekslowe, każdy zew swoim podpisem. Strony uzgodniły treść deklaracji wekslowej , która M. P. (1) także podpisał.

Wobec tego , że miał trudności w terminowym wykonywaniu zobowiązań umownych, strony uzgodniły , że począwszy od marca 2006r współpraca handlowa stron miała się opierać na umowie agencji , pozwalającej na szerszą kontrolę ze strony franczyzera nad przepływami finansowymi u franczyzanta.

Zadłużenie pozwanego za dostarczone mu towary w okresie od 2 lutego 2006 r do 23 marca 2006r zamknęło się w kwocie 37 660, 13 zł.

Umowę agencyjną , zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami , strony zawarły w dniu 29 marca 2006r. Spłata ewentualnych należności na rzecz poprzedniczki prawnej powódki zabezpieczał wystawiony uprzednio weksel in blanco , przy czym w ten sposób miały być zabezpieczone również należności z kolejnej umowy pochodzące ze

sprzedaży towarów dokonywanej przez pozwanego na rachunek powódki oraz inne , także wynikające z umowy agencyjnej tj. opłat marketingowych , kosztów urzędzeń oraz prowizji związanych z płatnościami za pomocą kart płatniczych. .

Ponieważ uzyskiwana przez pozwanego prowizja od sprzedanych towarów spółki z K. była zbyt niska nie tylko nie doszło do spłaty uprzedniego zadłużenia ale także , wobec nie potrącania należności z wyżej wymienionych tytułów określonych w umowie nowo zawartej , jego rozmiar ilościowy , po stronie dłużnika rósł tym bardziej , że pozwany nie rozliczył się także z powierzonego mu do sprzedaży towaru na kwotę 49 266, 99 zł

Jak ustala Sąd I instancji z tytułów wskazanych w umowie z 29 marca 2006r , stwierdzonych wystawionymi przez drugą stronę fakturami , wraz z odsetkami od tych należności, naliczonymi do dnia płatności weksla [31 stycznia 2012r] pozwany by zobowiązany zapłacić powódce 48 927, 12 złotego. Wezwanie do zapłaty kwoty na która później weksel został wypełniony datowane na 20 stycznia 2012r , skierowane do pozwanego okazało się nieskuteczne.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy stanął na stanowisku , że żaden z zarzutów na którym M. P. (1) oparł środek zaskarżenia nie może być uznany za trafny.

W jego ocenie niezasadne było stanowisko pozwanego zgodnie z którym powódka przed wypełnieniem weksla nie przedstawiła mu wyliczenia z którego wynikała skala jego zadłużenia. Sad uznał bowiem , że faktury przedłożone do akt są wystarczającym dowodem na to ,że zadłużenie takie po stronie byłego kontrahenta poprzedniczki prawnej powódki i to w wysokości przez nią określonej rzeczywiście istniało.

Za nietrafny uznał ten zarzut w którym , na podstawie brzmienia blankietu weksla , pozwany zarzucał , iż górną granicą jego zadłużenia za jaka może on odpowiadać była kwota 10 000 złotych. Wskazał przy tym , że z treści materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie , a w szczególności relacji świadka K. T. wynika , że strony nie uzgodniły między sobą żadnego ograniczenia sumy na jaką weksel mógł być przez remitenta wypełniony. Bez znaczenia dla trafności argumentacji pozwanego było to , że wręczył on , po podpisaniu, wierzycielowi trzy blankiety weksli skoro , zgodnie z praktyką panującą niego pierwszy służył zabezpieczeniu roszczenia głównego, drugi roszczeń ubocznych , a trzeci miał posłużyć zabezpieczeniu świadczenia z tytułu zwrotu wyposażenia sklepu prowadzonego przez M. P. (1) .

Sąd zwrócił przy tym uwagę ,że wówczas takie blankiety , były jedynymi , funkcjonującymi naówczas w obrocie. Zatem z treścią tych dokumentów nie sposób wiązać zasadnie , jakiegokolwiek znaczenia dla oznaczenia zakresu odpowiedzialności pozwanego.

Nie podzielił także Sąd Okręgowy zarzutu dotyczącego przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem. Wskazał , odwołując się do normy art. 70 ustawy Prawo wekslowe , że termin przedawnienia zobowiązania wekslowego wynosi trzy lata , licząc od daty płatności weksla , wobec czego roszczenie dochodzone przez powódkę mogłoby by uznane za przedawnione najwcześniej w dniu 1 lutego 2015r. Odnosząc się do argumentu , że weksel został nieprawidłowo wypełniony w następstwie objęcia sumą wekslową roszczeń ze stosunku podstawowego , które były przedawnione , Sąd I instancji wskazał , że możliwości uwzględnienia tego argumentu sprzeciwia się brzmienie deklaracji wekslowej , która nie zawierając żadnych ograniczeń , pozwalała wierzycielskiej spółce na objęcie w kwocie na jaka wypełniła ona weksel należności wynikających z wierzytelności wobec M. P. nawet jeżeli roszczenie o ich spełnienie byłoby przedawnione.

W apelacji od tego orzeczenia , zaskarżając je w całości, pozwany w pierwszej kolejności domagał się jego zmiany , uchylenia nakazu z dnia 19 marca 2012r , oddalenia powództwa oraz obciążenia strony przeciwnej kosztami postępowania za obydwie instancje .

Jako wniosek ewentualny sformułował żądanie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wobec wyrażenia oceny prawnej zgodnie z którą upoważnienie dla remitenta do uzupełnienia weksla , wynikające z deklaracji wekslowej uzgodnionej przez strony obejmowało także te roszczenia , które przed datą uzupełnienia były przedawnione,

- naruszenia prawa procesowego , a to art. 233 §1 kpc w następstwie przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów wobec nie rozważenia czy roszczenia podlegające zabezpieczeniu , któremu miał służyć weksel wystawiony przez pozwanego, nie były w dacie jego uzupełnienia przedawnione , a także w następstwie nietrafnej odmowy uznania za wiarygodną relacji świadka M. B. , która twierdziła , iż górną granicą odpowiedzialności M. P. (1) była suma 10 000 złotych , a nadanie waloru wiarygodności przeciwnej relacji świadka K. T.,

- naruszenia prawa materialnego tj., art. 10 ustawy Prawo wekslowe w związku z art. 65 §1 kc wobec dokonania jego nieprawidłowej wykładni i w konsekwencji wadliwego zastosowania wyrażającego się w chybnym stanowisku prawnym zgodnie z którym , w sytuacji gdy porozumienie wekslowe nie zawierało ograniczeń w zakresie terminu uzupełnienia weksla , strona powodowa była uprawniona do jego uzupełnienia wskazując sumę wekslową obejmującą przedawnione roszczenie.

W motywach apelacji M. P. (1) powtórzył argumentację , która posługiwał się , podważając zasadność powództwa , koncentrując się przede wszystkim na negacji sposobu w jaki Sąd I instancji zastosował prawo materialne.

W szczególności podtrzymując stanowisko , że weksel został wypełniony przez stronę powodową niezgodnie z porozumieniem wekslowym , w szczególności kwestionował, odwołując się do poglądów Sądu Najwyższego wyrażonych na tle wykładni art. 10 ustawy Prawo wekslowe , stanowisko Sądu I instancji dotyczące możliwości takiego jego wypełnienia w zakresie sumy wekslowej , które prowadzi do objęcia nią należności roszczenie o zapłatę której w dacie tego wypełnienia było już przedawnione. W ocenie apelującego nie jest to możliwe , a zatem wniosek o nieprawidłowym wypełnieniu , który został sformułowany w zarzutach od nakazu zapłaty był wnioskiem poprawnym.

Akcentował także to , że powódka nigdy nie przedstawiła mu wyliczenia zadłużenia wynikającego z ich relacji handlowych , opartych na obydwu zawartych umowach oraz to , że górną granicą odpowiedzialności apelującego wobec powódki względnie jej poprzedniczki prawnej była kwota 10 000 złotych , będąca konsekwencją fakty brzmienia wręczonych remitentowi trzech podpisanych przez pozwanego blankietów wekslowych. W jego ocenie nie przywiązanie przez Sąd Okręgowy znaczenia do faktu wręczenia aż trzech blankietów było błędem wskazującym dodatkowo na realizację zarzutu prawnego - materialnego zważywszy , że w takiej sytuacji nie wytłumaczalnym jest dlaczego aż w takiej liczbie dokumenty znalazły się w dyspozycji najpierw poprzedniczki prawnej , a następnie samej powódki.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa domagała się oddalenia apelacji oraz obciążenia M. P. (1) kosztami postępowania odwoławczego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy jest uzasadniony , prowadząc do zreformowania orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej , w sposób wskazany w jego wniosku sformułowanym w pierwszej kolejności.

Nietrafne są zarzuty pozwanego dotyczące sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenia prawa procesowego sposób mający wpływ na wynik sprawy , w następstwie przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów , w szczególności zeznań przesłuchanych w sprawie świadków M. B. oraz K. T..

Zważywszy na argumentację jaką posługuje się M. P. (1) by uzasadnić pierwszy z nich , o jego niezasadności decyduje przede wszystkim to , że w istocie nie ma on charakteru samodzielnego. Oto bowiem jego uzasadnienie nie zawiera merytorycznej polemiki z ustaleniami Sądu I instancji oraz wskazania na czym zarzucana sprzeczność miałyby polegać , a to , na co autor apelacji się w nim powołuje zmierza jedynie do podważenia oceny prawnej Sądu zgodnie

z którą strona powodowa mogła uzupełnić weksel w sposób w jaki tego dokonując, objęła nim kwotę odpowiadającej wierzytelności, roszczenie z której, w dacie tegoż, było już przedawnione. Zatem motywy omawianego zarzutu jednoznacznie wskazują, że jego sformułowanie służy li tylko umocnieniu poglądu polemicznego wobec sposobu w jaki Sąd I instancji, wydając zaskarżone orzeczenie, zastosował prawo materialne.

Treść motywacji jaką posłużył się M. P. (1) formułując zarzut naruszenia prawa procesowego - art. 233 §1 kpc także czyni ten zarzut chybionym i podlegającym odparciu.

Sąd Okręgowy w motywach orzeczenia wskazał przyczyny dla których w pełni obdarzył wiarygodnością relację świadka K. T. oraz dlatego tej wiarygodności, chociaż jedynie w części, dotyczącej znaczenia treści blankietów wekslowych wręczonych poprzedniczce prawnej powódki, odmówił zeznaniom M. B..

W ocenie Sądu II instancji, wbrew treści ocenianego zarzutu, ocena relacji tych dwóch osób, tak umotywowana / por. k. 320 – 320 v akt/ nie wykracza poza ramy oceny swobodnej, tym bardziej, że w uzasadnieniu środka odwoławczego nie znajdujemy żadnych argumentów, które prowadziłyby do wniosku, że nie da się jej pogodzić z zasadami doświadczenia życiowego, jest ona sprzeczna z regułami logicznego rozumowania czy też by była ona błędna wobec treści materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w jego całości. Co więcej motywy jakim posłużył się pozwany by zarzut ten uzasadnić, w istocie prowadzą się do negacji stanowiska Sądu Okręgowego dotyczącego oceny treści blankietów wekslowych dla określenia zakresu odpowiedzialności powoda za świadczenie dochodzone pozwem, ergo nie odnoszą się one do kwestii faktycznej czy też procesowej, a sposobu zastosowania przez Sąd Okręgowy prawa materialnego.

Zagadnienie to będzie wobec tego omówione w ramach oceny tego zarzutu.

Mimo niezasadności obu omówionych dotąd zarzutów, dotyczących sposobu dokonania przez Sąd I instancji ustaleń, które uczynił on podstawą faktyczną podjętego przez siebie rozstrzygnięcia, wymagają one uzupełnienia oraz częściowej zmiany, które to korekty wynikają bądź to z okoliczności pominiętych przez Sąd I instancji bądź też skonstatowanych nieprawidłowo, a dla których podstawą są fakty niesporne pomiędzy stronami bądź też takie, które wynikają z treści dokumentów, które nietrafnie zostały przez Sąd I instancji ocenione jako wiarygodne.

Korekta ta i uzupełnienie odnoszą się do następujących okoliczności faktycznych :

M. B. była przez cały okres współpracy handlowej stron pełnomocnikiem pozwanego i to ona w istocie zajmowała się, ze skutkiem dla niego rozliczeniami finansowymi ze stroną powodową lub tej poprzedniczką prawną Firmą Handlową (...) pod (...)” - I., G., K. - spółką jawną w K., podejmując wszystkie istotne decyzje związane z działalnością gospodarczą jej syna w ramach firmy (...)w K..

/ okoliczność niesporna /

Zgodnie z treścią deklaracji wekslowej z 2004r, którą była podstawą wystawienia będącego podstawą żądania zapłaty weksla, M. P. (1) upoważnił poprzedniczkę prawną strony powodowej do jego wypełnienia na sumę odpowiadającą wysokości powstałego zadłużenia wraz z należnościami ubocznymi i kosztami windykacji. Remitent był uprawniony także do wskazania, w tym niezupełnym w chwili wystawieniu wekslu, daty i miejsca płatności, a także do opatrzenia go klauzulą „bez protestu „

Deklaracja nie zawierała żadnych postanowień dotyczących tego, iż w ramach sumy na jaką poprzedniczka prawna powódki miała prawo weksel uzupełnić, mogła uwzględnić roszczenia, które, wynikając ze stosunku podstawowego nawiązanego pomiędzy stronami na podstawie umowy fancingowej, [a następnie agencyjnej], w dacie uzupełnienia weksla byłyby przedawnione.

/ dowód : treść deklaracji wekslowej k. 54 akt/

Współpraca handlowa stron ustała w roku 2009.

/ okoliczność niesporna /

Weksel został wypełniony przez powódkę w dacie 20 stycznia 2012r , termin płatności sumy wekslowej został oznaczony na 31 stycznia 2012r , a z pozwem o zapłatę summy wekslowej wystąpiła ona na drogę sądową w dniu 17 lutego 2012r.

/ dowód : dokument weksla k. 4 oraz prezenta wpływu pozwu k. 2 akt/

Dokumenty faktur VAT , mających określać należności pozwanego wobec kontrahentki , których obowiązek zapłaty miał wynikać z zawartych przez strony umów francisingowej oraz agencyjnej , wystawione później aniżeli po upływie trzyletniego okresu przed uzupełnieniem weksla datą wystawienia - 20 stycznia 2012r , oznaczone numerami : (...), (...), (...) a także not obciążeniowych (...)nie zawierają danych wskazujących kiedy albo też czy w ogóle zostały doręczone pozwanemu , podobnie jak zatytułowane „ wezwanie do zapłaty” wyliczenie skali zaległości , które w posumowaniu odpowiada kwocie na jaką weksel został przez powódkę uzupełniony [135 285, 33 zł], stanowiąc jedynie nie podpisany przez kogokolwiek wydruk komputerowy. W toku postępowania odwoławczego pełnomocnik pozwanego zaprzeczył by zarówno wskazane wyżej faktury jak i zestawienie zaległości były apelującemu doręczone.

/ dowód : kserokopie faktur k. 146- 156,kserokopie not obciążeniowych k. 144-145 i k. 157 oraz zestawienia należności k. 158-161 akt, oświadczenie pełnomocnika pozwanego na rozprawie apelacyjnej k. 351 v akt /

Poza wskazanymi wyżej zmianami oraz uzupełnieniem pozostałe okoliczności faktyczne ustalone przez Sąd Okręgowy , Sąd II instancji akceptuje i przyjmuje za własne.

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia prawa materialnego w postaci dokonania nieprawidłowej wykładni normy art. 10 ustawy Prawo wekslowe na wstępie należy wskazać , że podstawą obrony M. P. (1) przed roszczeniem zgłoszonym w pozwie było twierdzenie , że weksel in blanco , niezupełny w chwili jego wystawienia przez pozwanego , nie został właściwie przez remitenta wypełniony.

Z faktów ustalonych w sprawie wynika ,że strona powodowa była pierwszym posiadaczem dokumentu weksla i nie podlegał on dalszemu obrotowi. Stanowił on przy tym Frome zabezpieczenia roszczeń pieniężnych jakie - nie zaspokojone przez dłużnika - wynikały z umów zawartych przez strony zarówno fancisingowej jak i późniejszej umowy agencyjnej.

Taki jego charakter uprawniał pozwanego by żądaniu zapłaty sumy wekslowej mógł przeciwstawić zarzuty natury subiektywnej , wynikające ze stosunku podstawowego jakim obydwa podmioty były związane , a przy tym wiążące dla nich pozostawały postanowienia porozumienia , którego wyrazem było brzmienie podpisanej przez pozwanego przy wystawieniu weksla , deklaracji wekslowej.

Tym samym , co nie budzi wątpliwości ani w wypowiedziach Sądu Najwyższego oraz wypowiedziach przedstawicieli literatury , w takiej sytuacji ma miejsce praktyczne zlagodzenie konsekwencji abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego.

/ por. powołane jedynie dla przykładu wypowiedzi Sądu Najwyższego zawarte w judykatach z 2 lutego 1956 , sygn.. II CR 1043/55, publ. OSN z 1956 nr III poz. 89, z 9 listopada 1960r , sygn.. 4 CR 910/59 , publ. OSN z 1961 nr IV poz. 123, i z dnia 21 maja 1981 r, sygn.. IV PRN 6/81 , publ. OSNCP z 1981 nr 11 poz. 225 , a także uwagi A. Szpunara w : Komentarz do prawa wekslowego i czekowego s. 96-97, Wydawnictwo Lexis Nexis 2003r/

Spośród argumentów na jakich pozwany konstruuje zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla , za nietrafny należy uznać ten , w którym M. P. (1) podnosi , że zakres jego odpowiedzialności za spełnienie świadczenia , które weksel miał zabezpieczać , został ograniczony w porozumieniu stron jedynie do kwoty 10 000 złotych. Miało to , w ocenie apelującego , wynikać z faktu podpisania przez dłużnika więcej niż jednego blankietu tych dokumentów , a nadto z treści tychże oznaczającej górną granicę sumy wekslowej / por . k. 4 i k 57 akt/

Twierdzenie o takim ograniczeniu odpowiedzialności dłużnika wekslowego nie jest uzasadnione albowiem po pierwsze nie wynika ono z treści deklaracji wekslowej , która go nie ustanawia. Po wtóre nietrafnym jest odwoływanie się przez pozwanego do brzmienia samych blankietów wekslowych , które , w rozważanym zakresie ustalenia granic ilościowych jego odpowiedzialności wobec remitenta, miałyby jedynie wówczas znaczenie gdyby brak było innych okoliczności faktycznych mogących wskazywać na jaką kwotę weksel , mający formę urzędowego blankietu, ma być wypełniony, a przy tym nie miałby on charakteru zabezpieczającego, przy którym decydujące znaczenie w tym zakresie ma porozumienie pomiędzy stronami wynikające ze stosunku podstawowego.

W wypadku z jakim mamy do czynienia w sprawie niniejszej nawiązywanie do treści samego blankietu z rozważanego punktu widzenia jest prawnie nie doniosłe.

Pozbawionym znaczenia jest także to , że pozwany podpisał oraz wręczył poprzedniczce prawnej powódki więcej niż jeden blankiet , a przyczynę tej sytuacji faktycznej prawidłowo wskazał Sąd I instancji w poczynionych ustaleniach faktycznych .

Fakty o jakie Sąd II instancji uzupełnił podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przekonują, że , w części , w sposób usprawiedliwiony pozwany buduje zarzut nieprawidłowego wypełnienia przez powódkę weksla na tym , że wierzycielka nie przedstawiła mu właściwego wyliczenia sumy na jaką go uzupełniła, i nie odwołania się przy tym do dokumentów , które pozwalałyby na jej weryfikację.

Jakkolwiek bowiem strona powodowa , wobec treści zarzutów zawartych w środku zaskarżenia wniesionym od nakazu zapłaty przedłożyła uwierzytelnione przez pełnomocnika kserokopie faktur oraz not obciążeniowych oraz sumujące rozliczenie z których miał wynikać stan zaległości dłużnika wobec niej , tym nie mniej część z tych dokumentów [o czym była już uprzednio mowa] nie zawiera cech mogących potwierdzić , iż były one skutecznie doręczone M. P. (1) względnie jego pełnomocnikowi, albo też nie sposób na podstawie ich analizy ustalić kiedy ono nastąpiło. Są też , w przypadku not obciążeniowych, na tyle nieczytelne pod względem treści , że nie sposób stwierdzić zaległości za jakie okresy obejmują. Jest to o tyle istotne , że po pierwsze strony zakończyły współpracę handlową w 2009 r a po wtóre pozwana zdecydowała się uzupełnić weksel datą wystawienia 20 stycznia 2012r , o której znaczeniu będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Braki w tym zakresie przy jednoznacznym zaprzeczeniu faktu dokonania doręczenia / por k. 351 v akt/ , dokonanych przez pełnomocnika pozwanego na rozprawie apelacyjnej , daje podstawę do uznania , że w tym zakresie , tak motywowany zarzut nieprawidłowego wypełnienia , jest usprawiedliwiony.

Ma też rację pozwany opierając omawiany zarzut na ocenie , że weksel nie został prawidłowo wypełniony w następstwie przedawnienia roszczeń powódki , który miał on zabezpieczać. W motywach zaskarżonego wyroku Sąd I instancji wyraził pogląd zgodnie z którym zarzut ten nie jest trafny dlatego , iż termin przedawnienia roszczenia wekslowego , wynoszące trzy lata od daty płatności weksla , przed wniesieniem pozwu przez powódkę jeszcze nie upłynął.

Pogląd ten , oparty na , mającej zdaniem Sądu Okręgowego , zastosowanie w sprawie normie art. 70 w zw z art. 103 i 104 ustawy Prawo wekslowe został uzupełniony o stwierdzenie , że nie ma przy tym znaczenia podnoszony przez pozwanego argument o przedawnieniu roszczenia ze stosunku podstawowego.

W jego ocenie treść deklaracji wekslowej nie wskazuje aby wolą stron było nie objęcie sumą wekslową wierzytelności , które w dacie uzupełnienia weksla są już przedawnione , wobec czego może on inkorporować także takie , wobec których zarzut taki byłby zasadny.

Stanowisko to nie jest trafne .

Charakter weksla in blanco , niepełnego w chwili wystawienia , mającego charakter zabezpieczający spełnienie świadczenia przez dłużnika oraz jego bezpośredni związek ze stosunkiem podstawowym nawiązanym uprzednio przez dłużnika z remitentem , decydują o tym , że zakres odpowiedzialności wekslowej dłużnika limitowany jest zakresem

zobowiązania wynikającego z tego stosunku , zapewnieniu realizacji którego służy wystawienie weksla. Innymi słowy zakres odpowiedzialności dłużnika nie może być szerszy niż to wynika z porozumienia stron stosunku podstawowego , wyrażonego przez brzmienie deklaracji wekslowej o ile została sporządzona.

Wobec tego , co do zasady , przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego , stanowiące o ograniczeniu albo też wyłączeniu odpowiedzialności dłużnika wekslowego , decyduje o tym , że uwzględnienie przez wierzyciela [remitenta] w sumie wekslowej, na jaką wypełnił on weksel , należności roszczenie o zapłatę której jest przedawnione , decyduje o trafności zarzutu nieprawidłowego jego wypełnienia.

Stanowisko przeciwne prowadziłyby do nieuzasadnionej ochrony roszczeń przedawnionych , prowadząc do w istocie nieograniczonej , tak co zakresu jak i czasu jej powstania , odpowiedzialności dłużnika wekslowego , opartej na wekslu in blanco , prowadząc przy tym do zerwania jej związku ze stosunkiem podstawowym , realizację zobowiązań z którego ma zabezpieczać.

Rozszerzenie tej odpowiedzialności na roszczenia tego rodzaju może mieć miejsce jedynie wówczas gdy wynika ono z treści deklaracji wekslowej, a przy tym w razie wątpliwości co do jej treści, interpretowanej cum favorem debitoris.

/ por. także zbieżne z prezentowanym poglądem wypowiedzi Sądu Najwyższego zawarte w orzeczeniach z 22 czerwca 2006r , sygn. V CSK 86/06 , z 14 lutego 2008 r , sygn.. II CSK 522/07 oraz z 1 grudnia 2010r , sygn.. I CSK 181/10 , wszystkie powołane za zbiorem Lex nr 1101689, nr 49 6389 i nr 818560 /

W rozstrzyganej sprawie treść tej deklaracji jest jasna nie przewidując tego rodzaju rozszerzenia odpowiedzialności M. P..

Zatem należy odróżnić przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego i roszczenia wekslowego , które są instytucjami w obu tych przypadkach rodzajowo różnymi . Różnice te dotyczą m. in. zakresu oznaczenia terminu w jakim bieg tegoż należy uznawać za rozpoczęty. W przypadku pierwszego z nich jest to dzień w jakim roszczenie [roszczenia] ze stosunku podstawowego stało się wymagalne , a w odniesieniu do drugiego jest to data płatności weksla , którą wskazał remitent uprawniony do uzupełnienia o nią wręczonego mu przez wystawcę weksla in blanco.

Roszczenie jakie miał zabezpieczać weksel wystawiony przez M. P. (1) , a uzupełnieniowy w dacie 20 stycznia 2012r , na sumę na którą składały się należności stwierdzone fakturami załączonymi do akt sprawy , a obejmując okres lat 2006- 2009, miało charakter roszczenia związanego z prowadzoną przez strony działalnością gospodarczą. Wobec czego termin w jakim ulegało ono przedawnieniu wynosił trzy lata od daty wymagalności poszczególnych należności , które decydowały o jego ilościowym rozmiarze. Terminy te określone , jako terminy płatności oznaczone w poszczególnych fakturach ,z wyłączeniem tych , których daty wystawienia i terminy płatności przypadają po dniu 20 stycznia 2009r uzasadniają wniosek , że roszczenie ze stosunku podstawowego w zakresie wyznaczonym tymi dokumentami rozliczeniowymi było już przedawnione w chwili uzupełnienia weksla przez powódkę wobec czego zarzut pozwanego o nieprawidłowym jego wypełnieniu , wbrew odmiennemu zapatrywaniu prawnemu Sądu I instancji był zarzutem trafnym.

Ocena ta wprawdzie nie dotyczy należności stwierdzonych kserokopiami dokumentów rozliczeniowych datowanych później aniżeli 20 stycznia 2009r czyli przed upływem trzech lat, liczonych wstecz od daty wypełnienia weksla tym nie mniej w odniesieniu do nich , przy konsekwentnie podtrzymywanym zarzucie nieprawidłowego wyliczenia należności dłużnej i twierdzeniu o ich nie doręczeniu pozwanemu powódka nie starała się nawet dowodzić faktu doręczenia , a w przypadku obu not obciążeniowych nr (...) i (...) tego , w jakiej dacie ono nastąpiło. Co więcej na podstawie mało czytelnej treści obu tych , ostatnio wymienionych dokumentów , nie można ustalić jakich należności i odnoszących się do jakiego okresu współpracy handlowej stron dotyczą.

Zatem w odniesieniu do nich roszczenie zgłoszone w pozwie nie może zostać uwzględnione jako niewykazane, by miało ze stosunku podstawowego wynikać .

Podane wyżej powody decydują o sformułowaniu oceny, że zarzut naruszenia prawa materialnego, podniesiony przez M. P. (1) jest uzasadniony.

Decyduje ona o wydaniu przez Sąd II instancji, w następstwie uznania apelacji za w tym zakresie zasadną, orzeczenia reformatoryjnego, uchylecia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa strony powodowej w całości, na podstawie art. 386 §1 kpc.

Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia było także orzeczenie w zakresie kosztów procesu oraz postępowania odwoławczego.

Stosując wynikającą z normy art. 98 §1 kpc, dla rozliczenia stron z tego tytułu, zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, koszty te obciążają stronę powodową.

Na należną z tego tytułu pozwanemu kwotę kosztów procesu złożyły się wniesiona przez niego opłata od zarzutów oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa i wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru ustalone na podstawie §6 pkt 6 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie [...] z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 r poz. 461]

Na obciążające także powódkę po myśli art. 98 §1 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc, koszty postępowania apelacyjnego złożyły się opłata od apelacji oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, ustalone na podstawie §6 pkt 6 w zw z §13 ust. 1 pkt 2, powołanego wyżej Rozporządzenia.